

**Punalipulise Balti Laevastiku staabi teatis Eesti rannikule sooritatava
dessantoperatsiooni ettevalmistamise kohta**

22. oktoober 1939

Täiesti salajane

[---]

Ööl vastu 26. septembrit 1939. a. Andis **Punalipulise Balti Laevastiku Sõjanõukogu** korralduse **Eesti** rannikule sooritatava dessantoperatsiooni ettevalmistamiseks.

Dessandi komandöriks määrati PBL staabi ülema asetäitja 2. järgu kapten RAMIŠVILI. Andmed dessandi komandöri staabi ja üksikute väeosade juhtimise kohta on esitatud PBL Sõjanõukogu käskkirjas „Dessantoperatsioonide organiseerimisest” 28. septembrist 1939. a. nr. 41/1457 CC. Dessandi kattevägede küsimused töötati välja PBL staabi I osakonna poolt eraldi, kompleksis teiste ülesannetega, milliseid Punalipulisel Balti laevastikul tuli siis lahendada ning käesolevas teatises nendest ülevaadet ei anta.

Dessantoperatsiooni põhikava valmis 29. septembriks. Samal päeval kooskõlastati 11. laskurdiviisi staabi ja suurtükiväe ülematega Eesti rannikualadel pealetungivate diviisi väeosade ning dessanti sooritavate üksuste omavaheline koostöö.

Selleks ajaks koondati **Kroonlinna** ja **Oranienbaumi** sadamatesse ning reidile operatsiooni läbiviimiseks vajalikud transpordialused. Dessant tuli võtta peale **Ust-Luuga** ja **Rutšji** sadamates.

Ööl vastu 30. septembrit asusid transpordilaevad teele **Luuga lahte**, kuid pimenemise ja ilmastiku halvenemise tõttu ei õnnestunud laevade kohaletoimetamist lõpule viia. Teel tabas aluseid marutuul ja tormine meri (vastavalt 5 ja 4 palli). See tegi ülesande täitmise äärmiselt raskeks. Katkesid kaatreid vedavad puksiirtrossid. Transpordilaevadel tuli tihti jääda ankrusse, et uuesti võtta kaatrid puksiiri ning toimetada nad kaide äärde. Laevade üleminek lõppes alles 30. septembril kl. 19.00.*

PBL staabi 1. osakonna 3. jaoskonna ülem, kaptenleitnant
Teumin

[---]

Venemaa RSMLA, f. R-92, n. 2, s. 458, l. 1–2.

Ilmunud: Erich Kaup. Punalipulise armaada sõjakäigud Eesti vastu. September 1939–juuni 1940. – Tuna, 1999, nr. 4, lk. 20.

** Seega dessantoperatsiooni ettevalmistamine nurjus puuduliku organiseerimise ning transpordivahendite tehnilise nõrkuse tõttu ja selle ebaõnnestumise varjamiseks on nimetatud kogu ettevõtmist kui „mereväe õppuste läbiviimist” ning neid jätkati oktoobrikuus.*